

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

ОСНОВИ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи з дисципліни
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальностями 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»,
073 «Менеджмент», 141 «Електроенергетика,
електротехніка та електромеханіка»

Електронний ресурс

Харків – 2025

УДК 37.013:340.1(075.5)

О-75

Рецензенти:

Лідія Газнюк - д-р філос. наук, професор, професор кафедри теоретичної та практичної філософії імені професора Й. Б. Шада філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Михайло Бейлін - д-р філос. наук, кандидат технічних наук, професор, професор кафедри гуманітарних наук Харківської академії фізичної культури

Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 9 від 23 квітня 2025 року)

Основи правової культури особистості : методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», 073 «Менеджмент», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» [Електронний ресурс] / уклад. Н. Г. Богданова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 27 с.)

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи правової культури особистості» містять критерії оцінювання результатів навчання, шкалу оцінювання, тематичний план дисципліни, вказівки та вимоги до виконання контрольної роботи, завдання до контрольних робіт з добіркою літератури, питання до іспиту і перелік літератури з дисципліни.

Основна мета методичних вказівок – сприяння кращому вивченню теоретичного матеріалу зазначеного курсу, розвитку самостійності і критичного мислення при вивченні дисципліни. Виконання контрольної роботи дозволяє засвоїти і закріпити знання із зазначеної дисципліни.

Видання призначене здобувачам заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти інженерних та інженерно-педагогічних спеціальностей.

УДК 37.013:340.1(075.5)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025

© Богданова Н. Г., уклад., 2025

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2 Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Критерії оцінювання результатів навчання	6
4. Шкала оцінювання	6
5. Програма навчальної дисципліни.	7
6. Вказівки та вимоги до виконання контрольної роботи	10
7. Завдання для контрольних робіт	
<i>Варіант 1. Духовне життя суспільства. Правосвідомість та правова культура</i>	13
<i>Варіант 2. Історія розвитку правової культури</i>	14
<i>Варіант 3. Основні правові системи сучасності</i>	15
<i>Варіант 4. Культура і право</i>	16
<i>Варіант 5. Право у системі суспільних відносин</i>	17
<i>Варіант 6. Проблеми суспільства і держави</i>	18
<i>Варіант 7. Конституційне право. Права і свободи громадян</i>	19
<i>Варіант 8. Формування правової культури особистості</i>	20
<i>Варіант 9. Правова поведінка особистості</i>	21
<i>Варіант 10. Правопорушення</i>	22
8. Питання до іспиту	23
9. Перелік рекомендованої літератури	25

1. ВСТУП

Випускникам вищої школи – молодим спеціалістам – вкрай необхідно мати відповідний рівень правових знань, підвищувати правосвідомість та правову культуру, що допоможе їм приймати правильні рішення у галузі організації виробництва і праці, в управлінні і повсякденному житті. У професійній діяльності молоді фахівці стають суб'єктами трудових, адміністративних, наукових та інших правовідносин. Тому важливість правової підготовки студентів важко переоцінити. Система правових знань дає змогу розв'язувати різні проблеми суспільного життя: готувати кваліфікованих фахівців у всіх сферах життя з потрібними юридичними знаннями, привчати поважати та дотримуватися норм міжнародного права і законодавства України та виховувати відповідальних громадян правової держави.

Вивчення курсу «Основи правової культури особистості» спрямоване насамперед на формування у студентської молоді громадянської зрілості, свідомого та відповідального ставлення до виконання своїх конституційних обов'язків. Ефективність удосконалення правової освіти у вищій школі може бути досягнута завдяки докорінному поліпшенню рівня викладання і засвоєння студентами правничих дисциплін.

Мета цієї розробки – надати допомогу студенту заочної форми навчання у самостійному написанні контрольної роботи з дисципліни «Основи правової культури особистості».

У запропонованих методичних вказівках для студентів заочної форми навчання висвітлено основні питання і комплекс правових проблем, які викладено у: програмі курсу, завданнях до виконання контрольних робіт, питаннях до іспиту та списку літератури з дисципліни «Основи правової культури особистості».

Методичні вказівки допоможуть здобувачам заочної форми навчання правильно виконати виконувати всі види робіт при вивченні вищезазначеної дисципліни. Студенти повинні творчо підійти до написання контрольної роботи і на основі рекомендованих джерел літератури глибше засвоїти цей складний, багатогранний, але вкрай необхідний курс.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою формування у студентів правового мислення і культурний стиль правомірної поведінки у повсякденному житті як у міжособистісних відносинах, так і при спілкуванні із представниками судових та правоохоронних органів.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення теорії правової культури особистості, закономірностей та специфіки розвитку держави та права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, ознайомлення з вузловими положеннями основних галузей права та їх застосуванням, а також ознайомити студентів із перспективами розвитку правової системи України у зв'язку із євроінтеграційними процесами. Важливим завданням є створення мотивації до самонавчання та особистісного розвитку.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

- Основи правознавства (шкільна програма);
- Громадянська освіта (шкільна програма);
-

Передує вивченню дисциплін:

- Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- головні поняття і терміни правової культури особистості;
- сутність поняття «правова культура», його ознаки, функції та показники;
- зміст поняття «правова свідомість», його ознаки, функції та показники;
- особливості професійної правової культури;
- принципи та механізми взаємодії особистості та держави;
- ознаки, загальну характеристику громадянського суспільства і правової держави та їх взаємодію;
- права та обов'язки громадянина України;
- конституційний статус людини і громадянина в Україні.

Уміти:

- правильно оперувати державно-правовими поняттями;
- вдало застосовувати загальнотеоретичні поняття та конструкції під час розв'язання конкретної життєвої ситуації;
- працювати із спеціальною та навчальною літературою, джерелами права, правозастосовними та правотлумачними актами;
- спілкуватися з державними органами, які застосовують правові норми та захищати власні суб'єктивні права.

Володіти:

- правильним оперуванням державно-правовими поняттями;
- навичками застосування загальнотеоретичних понять та конструкцій під час розв'язання конкретної життєвої ситуації;
- креативним і системним мисленням;
- навичками систематизації, аналізу та синтезу інформації.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Якісні критерії оцінювання результатів навчання
90-100 балів («Відмінно»)	Здобувач/здобувачка демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, засвоєно матеріал в повному обсязі, вміє його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал.
70-89 балів («Добре»)	Здобувач/здобувачка демонструє достатньо високий рівень володіння теоретичним матеріалом, але допускає окремі незначні помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками
50-69 балів («Задовільно»)	Здобувач/здобувачка демонструє засвоєння теоретичного матеріалу, але має неточності в розумінні окремих тем та питань, що ускладнює пошук вірних відповідей при прийнятті рішень-завдань. Допускає окремі помилки у визначенні термінів.
0-49 балів («Незадовільно»)	Теоретичний зміст курсу не засвоєно, практичні навички відсутні.

4. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Робота на лекціях (конспект лекцій)	0-5
2.	Доповіді на практичних заняттях	0-35
3.	Активна робота на практичних заняттях (доповнення до доповідей на практичних заняття)	0-10
4.	Написання реферату для денної форми навчання.	0-10
	Виконання контрольної роботи для заочної форми навчання.	0-10
5.	Складання іспиту	0-40
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

5. ПРОГРАМА КУРСУ

Розділ 1. Правова культура суспільства

Тема 1. Духовне життя суспільства. Правосвідомість та правова культура

Сутність духовного життя суспільства. Особливості духовної культури суспільства.

Поняття правосвідомості, її загальна характеристика. Структура правосвідомості, її функції.

Правовий послух. Деформація правосвідомості.

Взаємозв'язок і взаємодія правосвідомості та правової культури. Правосвідомість у соціально-політичному розвитку людини.

Тема 2. Культура як предмет філософського осмислення

Проблема визначення поняття «культура» та їх класифікація. Сенси поняття «культури». Функції культури.

Типологія культури: типи, галузі, види, форми культури та їх характеристика.

Історичні підвалини поняття «культура». Основні наукові концепції походження і сутності культури. Генезис культури.

Особистість і культура. Культура і цивілізація. Екологічні загрози сучасної цивілізації.

Тема 3. Історія розвитку правової культури

Історичні витоки формування правової культури світу у держав Стародавнього Сходу: Єгипет, Месопотамія, Дворіччя, Індія, Китай. Формування правової культури світу в античних країнах: Стародавня Греція і Стародавній Рим.

Правові ідеї Західної Європи періоду Середньовіччя (А. Аврелій, Х. Аквінський) та Відродження (Н. Макіавеллі, Ж. Боден, Т. Мор і Т. Кампанелла).

Правова думка періоду Нового часу (Т. Гоббс, Б. Спіноза, Д. Локк) та періоду Французького Просвітництва (Вольтер, Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо) та Німецького Просвітництва (І. Кант, Й. Фіхте, Г. Гегель).

Тема 4. Основні правові системи сучасності

Основні типи і підтипи сучасних правових систем світу.

Романо-германська сім'я правових систем.

Англосаксонська (англо-американська) сім'я правових систем.

Традиційно-звичаєві правові системи. Правова система і правова сім'я: поняття та види. Сім'я релігійного права.

Змішані правові системи. Процеси глобалізації, їх вплив на розвиток правових систем сучасності. Напрямки і засоби зближення та взаємовпливу правових систем. Європейські інтеграційні процеси. Процеси конвергенції в сучасних правових системах

Тема 5. Культура і право

Культура і право. Правова культура та правова поведінка.
Структура правової культури: поняття, елементи, рівні та її функції.
Сутність правової культури особистості. Правова культура в Україні.
Правова культура суспільства та особистості. Професійна правова культура.
Проблеми становлення професійної правової культури в Україні.

Тема 6 Право у системі суспільних відносин

Нормативне і ненормативне регулювання суспільних відносин.
Право і звичаї. Право і мораль.
Право і корпоративні норми.
Право і релігійні норми.
Право і технічні норми.

Тема 7. Проблеми суспільства та держави

Поняття правової держави та громадянського суспільства, їх взаємозв'язок.
Теорії правової держави та концепції громадянського суспільства.

Формування громадянського суспільства. Правосвідомість і правова культура як чинники становлення громадянського суспільства. Церква як інститут громадянського суспільства в Україні. Сервісна спрямованість сучасної держави як запорука модернізації громадянського суспільства в Україні.

Ознаки та загальна характеристика правової держави. Зміцнення соціальної, демократичної, правової держави. Співвідношення норм міжнародного і національного права.

Особистість і держава. Правові основи взаємовідносин держави і та об'єднань громадян. Модель стійкого людського розвитку.

Розділ 2. Правова культура особистості

Тема 8. Конституційне право. Права і свободи громадян

Історія розвитку світового конституційного права.

Конституційний процес в Україні.

Конституційне право людини і громадянина. Права, свободи та обов'язки громадян України.

Характеристика правової системи сучасної України. Її здобутки. Недоліки правової системи сучасної України: причини та шляхи їх подолання.

Тема 9 Правове виховання

Сутність правового виховання. Структура правового виховання. Мета та ознаки правового виховання. Функції правового виховання.

Система діяльності правового виховання у світі та в Україні.

Виховання правової людини як шлях до побудови правового суспільства у сучасній Україні.

Правове виховання як чинник формування національної правової культури. Значення правового виховання.

Тема 10. Формування правової культури особистості

Правова культура особистості як ціннісна складова духовної культури суспільства. Визначення та характеристика основних напрямів розвитку правової культури, оцінки її досягнень.

Рівні розвитку правової культури. Критерії визначення рівня правової культури.

Причини та чинники низького рівня правової культури в Україні та кризи сучасної правосвідомості.

Визначення понять: «правовий нігілізм» і «правовий фетишизм». Причини їх виникнення та шляхи подолання цих явищ.

Тема 11. Правова поведінка особистості

Правова культура і правова поведінка. Поняття «правова поведінка особистості» та його ознаки.

Соціально-психологічний зміст правової поведінки. Правова поведінка як складник правосвідомості. Властивості, форми і види правової поведінки. Реалізація примусу як елементу правової поведінки. Правомірна поведінка, її ознаки та види. Причини нестабільності правомірної поведінки.

Тема 12. Правопорушення

Поняття «правопорушення» та його ознаки. Склад правопорушення. Адміністративне, трудове та процесуальне правопорушення.

Поняття: «злочин», «проступок», «провина». Їх ознаки і характеристика. Дисциплінарні, цивільно-правові, конституційні, податкові та матеріальні проступки. Поняття «зловживання правом» та його юридичні наслідки. Бюрократизація та гальмування у виконанні належних державних функцій.

Визначення поняття «протиправні дії» та його характеристика. Позитивна (проспективна) і негативна (ретроспективна) юридична відповідальність.

6. ВКАЗІВКИ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студенти повинні виконати одну контрольну роботу. Тему контрольної роботи студенти вибирають самостійно відповідно до номеру шифру (див. у списку студентів з шифрами, що додається у Moodle – розділ контрольна робота). Номер завдання визначається крайньою цифрою шифру. Наприклад, номер 138. Це означає, що студент може вибрати один з варіантів завдання під номером 8.

Таблиця для вибору теми контрольної роботи

Крайня цифра шифру	Номер теми реферату
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10

Процес підготовки до написання контрольної роботи містить у собі наступні етапи:

1. Вибір варіанту контрольної роботи.
2. Вивчення спеціальної літератури за завданнями теми контрольної роботи.
4. Добір і вивчення додаткових джерел та інформації згідно завдань обраної теми.
5. Написання тексту контрольної роботи.
6. Оформлення контрольної роботи і списку джерел інформації.
7. Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
8. Співбесіда з викладачем згідно теми і завдань контрольної.

Оформлення контрольної роботи.

1. Титульна сторінка.
2. Номер варіанту.
Тема контрольної роботи.
Завдання контрольної роботи.
3. Повні відповіді на кожне завдання контрольної роботи (наприкінці відповіді на кожне завдання теми необхідно написати висновки слід одним-двома абзацами підкреслити, що найважливішого було викладено).
4. Список використаних джерел.

При викладі цитат, основних авторських ідей, відображенні творчого доробку певного автора, слід обов'язково посилатися на літературне джерело за зразком: [12, с. 44], де 12 – номер джерела за списком використаної до контрольної роботи літератури, с. 44 – номер сторінки у цьому джерелі.

Приклад підпису титульної сторінки контрольної роботи:

*Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Бахмутський навчально-науковий професійно-педагогічний інститут
Кафедра освітніх технологій та охорони праці*

*Контрольна робота
з дисципліни: «Основи правової культури особистості»
студента II курсу
групи БЗ- К23
шифр 125
Іванова Степана Васильовича*

Викладач: Богданова Н.Г.

*Харків
рік*

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації останніх 5-10 років, Інтернет-ресурси і роботи останнього року. Список використаної літератури складає до 10 джерел.

Зразок оформлення списку джерел:

1. **Конституція України** (із змінами) [Електронний ресурс] : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page4>
2. Борисова З.О. Основи релігієзнавства: Навчально-методичний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури. 2006. – 288 с.
3. Дмитрієнко І. В., Дмитрієнко Ю. М. Бодинаміка української правової свідомості та культури / Ю. Н. Дмитрієнко // Форум права. - 2011. - № 4. - С. 192-200 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11djncik.pdf>.
4. Швачка В. Ю. Правовий нігілізм у контексті правової соціалізації особистості. Актуальні проблеми держави і права. 2005. Вип. 24. С. 374–383.
5. Юридичний словник-довідник / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Феміна, 1996. 696 с.

Обсяг контрольної роботи – до 15-20 арк. друкованого тексту за параметрами: шрифт Times New Roman, 14 кегль, міжрядковий інтервал – 1,0; всі поля – 2,0 см, абзац – 1,25 см, у тексті інтервали не робити (1 інтервал робити між розділами), розташування тексту відповідей на ширину сторінки.

Виконану контрольну роботу студент надсилає за місяць до початку сесії для рецензування, яке викладач повинен зробити протягом тижня. При задовільній оцінці роботи з усуненнями притаманних їй помилок, студент повинен пройти співбесіду з викладачем-рецензентом для захисту своєї контрольної роботи.

Рецензування та оцінювання контрольної роботи проходить, спираючись на такі критерії:

1. *Відповідність темі змісту контрольної роботи.*
2. *Глибина і повнота розкриття питань теми контрольної роботи.*
3. *Термінологічна чіткість і викладання цитат.*
4. *Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.*
5. *Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.*
6. *Правильне оформлення контрольної роботи, викладення цитат і списку використаних джерел.*

Оцінюється самостійна робота з написання і повних відповідей на всі завдання теми, оформлення контрольної роботи та результатів співбесіди викладача зі студентом по темі завдань контрольної роботи у *межах 10 балів*.

У випадку негативного відгуку, контрольна робота повертається для остаточної переробки. У цьому випадку новий текст роботи або старий текст з необхідними доповненнями та поміткою «повторно» знову надсилається на рецензування.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант № 1

Тема. Духовне життя суспільства. Суспільна свідомість і культура

1. Сутність духовного життя суспільства. Особливості духовної культури суспільства.
2. Поняття правосвідомості, її загальна характеристика. Структура правосвідомості, її функції.
3. Правовий послух. Деформація правосвідомості.
4. Взаємозв'язок і взаємодія правосвідомості та правової культури. Правосвідомість у соціально-політичному розвитку людини.

Література

1. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. – К. - 2001.
2. Гусарєв С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. Теорія права і держави: Навчальний посібник / С. Д. Гусарєв, А. Ю. Олійник, О. Л. Слюсаренко. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008.
3. Дмитрієнко І. В., Дмитрієнко Ю. М. Бодинаміка української правової свідомості та культури / Ю. Н. Дмитриенко // Форум права. - 2011. - № 4. - С. 192-200 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11djncik.pdf>.
4. Дмитрієнко Ю. М. Дві вісі формування української правової свідомості та культури / Ю. М. Дмитрієнко // Форум права. - 2012. - № 2. - С. 221-241 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12djmpct.pdf>
5. Дмитрієнко І. В. Суперечності та протиріччя української правової свідомості та культури / І. В. Дмитрієнко, Ю. М. Дмитрієнко // Форум права. - 2012. - № 2. - С. 205-220 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/ejournals/FP/2012-2/12divpct.pdf>
6. Чукут С.А. Генеза духовної культури: (управлінський вимір): Монографія / С. А. Чукут. – К.: Вид-во УДАУ, 1999. – 256 с.
7. Шевченко Г. П. Педагогіка духовності // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : Зб. наук. праць / Гол. ред. Г. П. Шевченко. – Вип. 1. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2004. – С. 3–9.

Варіант № 2
Тема. Історія розвитку правової культури

1. Історичні витоки формування та характерні риси правової культури у держав Стародавнього Сходу.
2. Формування правової культури світу в античних країнах: Стародавня Греція і Стародавній Рим.
3. Правові ідеї Західної Європи періоду Середньовіччя та Відродження.
4. Правова думка періоду Нового часу та періоду Просвітництва (Франція, Німеччина).

Література

1. Загальна теорія держави і права [Текст]: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / [М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Х : Право, 2009. – 584 с.
2. Історія вчень про державу та право: Навч. посіб. для підготовки до іспитів // І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків - К.: ЦУЛ, - 2013р. -183с.
3. Історія вчень про державу і право: Від найдавніших часів до початку ХІХ століття [Текст] : навч. посіб. / С. М. Санжаров ; Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. - Луганськ : СНУ ім. В. Даля, 2008. - 148 с.
4. Історія політичних та правових вчень [Текст] / Т. Г. Андрусак ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. - Л. : Видавничий центр ЛНУ ім.Івана Франка, 2001. - 220 с.
5. Історія політичних і правових вчень [Текст] : курс лекцій / М. В. Цюрупа ; Київський ун-т туризму, економіки і права. Кафедра загальноюридичних дисциплін, цивільного права та правового забезпечення туризму. Кафедра філософії і соціальних наук. - К. : КУТЕП, 2005. - 200 с.
6. Коплстон Ф. Середньовічна філософія. – К., 1997.
7. Оборотов Ю. М. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права) / Ю. М. Оборотов. - О.: Юрид. л-ра, 2002. - 280 с.
8. Скакун, О.Ф. Теорія права і держави [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Вид. 3-тє, доп. і перероб. – К. : Правова єдність, 2011. – 524 с.
9. Теорія права та держави [Текст] : посібник / Людмила Шестопалова. – К. : Паливода А. В. [вид.], 2012. – 255 с.

Варіант № 3
Тема. Основні правові системи сучасності

1. Основні типи і підтипи сучасних правових систем світу. Романо-германська сім'я правових систем.
2. Англосаксонська (англо-американська) сім'я правових систем.
3. Традиційно-звичаєві правові системи. Правова система і правова сім'я: поняття та види. Сім'я релігійного права.
4. Змішані правові системи. Процеси глобалізації, їх вплив на розвиток правових систем сучасності. Напрямки і засоби зближення та взаємовпливу правових систем. Європейські інтеграційні процеси. Процеси конвергенції у сучасних правових системах.

Література

1. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна / А. О. Білоус. – Київ, 1997.
2. Бобровник С. В. Правова система, правова надбудова та механізм правового регулювання: співвідношення понять // Правова держава / С. В. Бобровник. - 2002. - С. 48 - 55.
3. Варфоломеєва Т. В., Пастухов В. П., Пеньковський В. Ф., Піцан О. М. Правознавство: Навч. посіб. / Т. В. Варфоломеєва, В. П. Пастухов, В. Ф. Пеньковський, О. М. Піцан. – К., 2002.
4. Гапотій В.Д. Основні правові системи світу: навчальний посібник / В.Д. Гапотій, О.Л. Жильцов, Г.І. Воржевітіна. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 279 с.
5. Головченко В., Черней В. Антипод правової культури / В. Головченко, В. Черней // Юридичний вісник України. - 2002. - № 27.
6. Керецман В. Ю., Семерак О. С. Основи правознавства : навч. посіб. / В. Ю. Керецман, О. С. Семерак. - Ужгород, 2002.
7. Луць Л. А. Сучасні правові системи світу. Навчальний посібник / Л.А. Луць – Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. – 268 с.
8. Макеєва О. М. Правова культура як елемент правової системи / О. М. Макеєва // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 4. – С. 64–67.

Варіант № 4
Тема. Культура і право

1. Культура і право. Правова культура та правова поведінка.
2. Структура правової культури: поняття, елементи, рівні та її функції.
3. Правова культура суспільства. Професійна правова культура.
4. Сутність правової культури особистості. Правова культура в Україні. Проблеми становлення професійної правової культури в Україні.

Література

1. Бебик В. Історико-психологічні аспекти реформування політичної і правової культури українського суспільства / В. Бебик // Держава і право України. - 1993. - № 2. - С. 24-28.
2. Головченко В., Черней В. Антипод правової культури / В. Головченко, В. Черней // Юридичний вісник України. - 2002. - № 27.
3. Макеєва О. М. Правова культура як елемент правової системи / О. М. Макеєва // Часопис Київського університету права. - 2012. - № 4. - С. 64-67.
4. Менюк О. Правова культура в умовах розбудови незалежної України: поняття, структура / О. Менюк // Право України. - 2001. - № 4. - С. 21-24.
5. Проблеми методології сучасного правознавства // Вісник АПрНУ. - Харків, 1997. - № 1. - С. 143-150.
6. Скуратівський А. Правова культура: сутність, стан та шлях розвитку / А. Скуратівський // Зб. наук. пр. ІАДУ, 2000. - Вип. 7. - С. 389-400.
7. Скуратівський А. Правова культура в контексті особливостей розвитку соціального буття українського суспільства та національного характеру українців / А. Скуратівський // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. - 2002. - № 1.

Варіант № 5

Тема. Право у системі суспільних відносин

1. Нормативне і ненормативне регулювання суспільних відносин. Право і звичаї. Право і мораль.
2. Право і корпоративні норми.
3. Право і релігійні норми.
4. Право і технічні норми.

Література

1. Коваленко Н. Ю. Співвідношення права й моралі в контексті правової культури / Н. Ю. Коваленко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 3, т. 1. – С. 20–23.
2. Конох М. С. Взаємовідношення моралі й права в сучасних філософсько-правових ученнях / М. С. Конох // Мультиверсум: філософський альманах. – 2002. – Вип. 27. – С. 3–12.
3. Лозовой В. О. Професійна етика юриста / В. О. Лозовой, О. В. Петришин ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2004. – 176 с.
4. Луцький Р. П. Співвідношення моралі та позитивного права з точки зору західноєвропейських вчених-теоретиків / Р. П. Луцький // Науково-інформаційний вісник. Серія «Право». – 2012. – № 5. – С. 33–37.
5. Луць Л. А. Трансформація нормативної частини сучасної правової системи України – вимога часу // Право України / Л. А. Луць. – 2003. – № 3. – С. 117–121.
6. Овсянкіна Л. А. Мораль в системі економічної життєдіяльності людини та суспільства (соціально-філософський аспект) : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Овсянкіна Людмила Анатоліївна. – Київ, 2003. – 20 с.
7. Павлова Т. С. Співвідношення моралі і права у філософії І. Канта (історико-філософський аналіз) : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.05 / Павлова Тетяна Сергіївна. – Дніпропетровськ, 2007. – 18 с.
8. Семиколонов В. М. Мораль в інформаційному суспільстві : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.04 / Семиколонов Віктор Миколайович. – Сімферополь, 2006. – 19 с.
9. Слабко С. М. Мораль як ціннісний критерій права / С. М. Слабко // Держава та регіони. Серія «Право». – 2014. – № 3 (45). – С. 8–12.
10. Сливка С. С. Духовні засади моральної культури юриста / С. С. Сливка // Право України. – 1999. – № 2. – С. 59. Теорія держави і права 189
11. Сливка С. С. Мораль і право в умовах формування правової держави / С. С. Сливка // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 1993. – Вип. 30. – С. 104–105.

Варіант № 6
Тема. Проблеми суспільства та держави

1. Поняття правової держави та громадянського суспільства, їх взаємозв'язок. Теорії правової держави та концепції громадянського суспільства.
2. Формування громадянського суспільства. Правосвідомість і правова культура як чинники становлення громадянського суспільства. Церква як інститут громадянського суспільства в Україні.
3. Ознаки та загальна характеристика правової держави. Зміцнення соціальної, демократичної, правової держави. Співвідношення норм міжнародного і національного права.
4. Особистість і держава. Правові основи взаємовідносин держави і та об'єднань громадян. Модель стійкого людського розвитку.

Література

1. Бобровник С. В. Правова система, правова надбудова та механізм правового регулювання: співвідношення понять // Правова держава / С. В. Бобровник. - 2002. - С. 48 - 55.
2. Данілов С. О. Деякі особливості національного правового регулювання // Держава і право / С. О. Данілов. – Вип. 9. – 2001. – С.11-18.
3. Кельман М. С., Мурашин О. Г., Хома Н. М. Загальна теорія держави і права / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. - Львів, 2003.
4. Керецман В. Ю., Семерак О. С. Основи правознавства : навч. посіб. / В. Ю. Керецман, О. С. Семерак. - Ужгород, 2002.
5. Конституція України : станом на 1 січ. 2014 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2014. – 63 с.
6. Луць Л. А. Деякі аспекти реформування інституційної та функціональної частин сучасної правової системи України // Держава і право / Л. А. Луць. – Вип. 18. – Київ, 2002. – С. 40-46.
7. Луць Л. А. Тенденції розвитку сучасної правової системи України та проблеми правової реформи // Держава і право / Л. А. Луць. – Вип. 17. – Київ, 2002. – С. 3-5.
8. Луць Л. А. Трансформація нормативної частини сучасної правової системи України - вимога часу // Право України / Л. А. Луць. – 2003. – № 3. – С. 117-121.
9. Оніщенко Н. М. Правова система і держава в Україні / Н. М. Оніщенко. – Київ : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. – 132 с.
10. Основи права України / За ред. В. Л. Ортинського. - Львів: Світ, 2003.
11. Основи правознавства: Навч. посіб. / За заг. ред. А. Колодій. - К., 2002.
12. Правознавство : навч. посіб. / За ред. В. В. Копейчикова. - Київ, 2000.
13. Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства : моногр. / за заг. ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. – Х. : Право, 2007. – 248 с.
14. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: моногр. / Л. М. Герасіна та ін. – Х. : Право, 2009. – 351 с.

Варіант № 7

Тема. Конституційне право. Права і свободи громадян

1. Історія розвитку світового конституційного права.
2. Історія розвитку конституційного процесу в Україні.
3. Конституційне право людини і громадянина. Права, свободи та обов'язки громадян України.
4. Характеристика правової системи сучасної України. Її здобутки. Недоліки правової системи сучасної України: причини та шляхи їх подолання.

Література

1. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна / А. О. Білоус. – Київ, 1997.
2. Бобровник С. В. Правова система, правова надбудова та механізм правового регулювання: співвідношення понять // Правова держава / С. В. Бобровник. - 2002. - С. 48 - 55.
3. Варфоломеева Т. В., Пастухов В. П., Пеньковський В. Ф., Піцан О. М. Правознавство: Навч. посіб. / Т. В. Варфоломеева, В. П. Пастухов, В. Ф. Пеньковський, О. М. Піцан. – К., 2002.
4. Керецман В. Ю., Семерак О. С. Основи правознавства : навч. посіб. / В. Ю. Керецман, О. С. Семерак. - Ужгород, 2002.
5. Конституція України : станом на 1 січ. 2014 р. : відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2014. – 63 с.
6. Луць Л. А. Деякі аспекти реформування інституційної та функціональної частин сучасної правової системи України // Держава і право / Л. А. Луць. – Вип. 18. – Київ, 2002. – С. 40-46.
7. Луць Л. А. Тенденції розвитку сучасної правової системи України та проблеми правової реформи // Держава і право / Л. А. Луць. – Вип. 17. – Київ, 2002. – С. 3-5.
8. Луць Л. А. Трансформація нормативної частини сучасної правової системи України – вимога часу // Право України / Л. А. Луць. – 2003. – № 3. – С. 117-121.
9. Оніщенко Н. М. Правова система і держава в Україні / Н. М. Оніщенко. – Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. – 132 с.
10. Основи правознавства: Навч. посіб. / За заг. ред. А. Колодій. - К., 2002.
11. Правознавство : навч. посіб. / За ред. В. В. Копейчикова. - Київ, 2000.
12. Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії / За ред. А. І. Кудряченка. – Київ: НІСД, 2007. – 396 с.
13. Футей Б. Становлення правової держави. Україна 1991-2001 рр. / Б. Футей. - Київ, 2001.

Варіант № 8

Тема. Формування правової культури особистості

1. Правова культура особистості як ціннісна складова духовної культури суспільства. Визначення та характеристика основних напрямів розвитку правової культури, оцінки її досягнень.
2. Рівні розвитку правової культури. Критерії визначення рівня правової культури.
3. Причини та чинники низького рівня правової культури в Україні та кризи сучасної правосвідомості.
4. Визначення понять: «правовий нігілізм» і «правовий фетишизм». Причини їх виникнення та шляхи подолання цих явищ.

Література

1. Бобровник С. В. Правова система, правова надбудова та механізм правового регулювання: співвідношення понять // Правова держава / С. В. Бобровник. - 2002. - С. 48 - 55.
2. Данілов С. О. Деякі особливості національного правового регулювання // С. О. Данілов // Держава і право. – 2001. - Вип. 9. – С.11-18.
3. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. - Львів, 2003.
4. Керецман В. Ю., Семерак О. С. Основи правознавства : навч. посіб. / В. Ю. Керецман, О. С. Семерак. - Ужгород, 2002.
5. Конституція України : станом на 1 січ. 2014 р. : відповідає офіц. тексту. – Харків : Право, 2014. – 63 с.
6. Котюк В. О. Основи держави і права: навч. посіб. / В. О. Котюк. - Київ, 2001.
7. Луць Л. А. Деякі аспекти реформування інституційної та функціональної частин сучасної правової системи України // Держава і право / Л. А. Луць. – Вип. 18. – Київ, 2002. – С. 40-46.
8. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: навч. посіб. / М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. - Київ, 2002.
9. Пастухов В. П., Пеньковський В. Ф. Основи правознавства: навч. посіб. / В. П. Пастухов, В. Ф. Пеньковський. - Київ, 2000.
10. Рабінович П. М. Теорія держави і права / П. М. Рабінович. - Тернопіль, 2002.
11. Швачка В. Ю. Правовий нігілізм у контексті правової соціалізації особистості. Актуальні проблеми держави і права. 2005. Вип. 24. С. 374–383.
12. Юридичний словник-довідник / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Феміна, 1996. 696 с.

Варіант № 9
Тема. Правова поведінка особистості

1. Правова культура і правова поведінка. Поняття «правова поведінка особистості» та його ознаки.
2. Соціально-психологічний зміст правової поведінки.
3. Правова поведінка як складник правосвідомості. Властивості, форми і види правової поведінки.
4. Реалізація примусу як елементу правової поведінки. Правомірна поведінка, її ознаки та види. Причини нестабільності правомірної поведінки.

Література

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 2: Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. / Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 1128 с.
2. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Філософія правового виховання» для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / уклад.: О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, Ю.Ю. Калиновський. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 31 с.
3. Правознавство: термінологічний словник: навч. посіб. / Ю.І. Крегул, Л.М. Шестопалова ; за ред. проф. Ю.І. Крегула. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 268 с.
4. Реалізація державної молодіжної політики в Україні [Текст]: монографія / С. М. Домбровська [та ін.]. – Харків: Нац. ун-т цивіл. захисту України, 2018. – 197 с.
5. Суспільство, людина, право: досвід філософсько-правового осмислення: монографія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко та ін.; за ред. О. Г. Данильяна. Харків: Право, 2018. 350 с.
6. Соціологія права: енциклопедичний словник / Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов, В. Л. Погрібна та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2020. 984 с.
7. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
8. Трофименко В. А. Правовиховна діяльність як один з основних напрямків діяльності правоохоронної системи. Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2017. № 3. С. 98-110.

Варіант № 10

Тема. Правопорушення

1. Поняття «правопорушення» та його ознаки. Склад правопорушення. Адміністративне, трудове та процесуальне правопорушення.
2. Поняття: «злочин», «проступок», «провина». Їх ознаки і характеристика. Дисциплінарні, цивільно-правові, конституційні, податкові та матеріальні проступки.
3. Поняття «зловживання правом» та його юридичні наслідки. Бюрократизація та гальмування у виконанні належних державних функцій.
4. Визначення поняття «протиправні дії» та його характеристика. Позитивна (проспективна) і негативна (ретроспективна) юридична відповідальність.

Література

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 2: Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. / Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т. імені Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 1128 с.
2. Правознавство: термінологічний словник: навч. посіб. / Ю.І. Крегул, Л.М. Шестопалова ; за ред. проф. Ю.І. Крегула. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 268 с.
3. Сировацький В.І. Філософсько-правовий контент державного примусу у темпорально-просторовому дискурсі : дис. ...докт. юрид. наук : 12.00.12. Л., 2020. 449 с.
4. Сировацький В. І. Система «Державний примус – свобода»: філософсько-правовий вимір. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Т. 4, № 6. С. 157–162.
5. Сировацький В. І. Філософсько-правові засади детермінації державного примусу та покарання. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. Т. 4, № 6. С. 30–33.
6. Сировацький В. І. Міждисциплінарність філософії в правовому визначенні державного примусу. Науковий вісник публічного та приватного права. 2018. Т. 2, № 6. С. 293–297.
7. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
8. Теорія держави і права в схемах та таблицях: навчальний посібник / Кол. авт.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. — К.: «Хай-Тек Прес», 2020. — 296 с.
9. Трофименко В. А. Правовиховна діяльність як один з основних напрямків діяльності правоохоронної системи. Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2017. № 3. С. 98-110.

8. Питання до іспиту

1. Дати визначення поняття «духовне життя суспільства». Характеризувати особливості духовної культури суспільства.
2. Визначити поняття «свідомості» і «суспільної свідомості» та проаналізувати їх взаємодію.
3. Назвати форми і рівні суспільної свідомості і надати їх характеристику.
4. Визначити поняття «правова свідомість» та надати загальну характеристику.
5. Характеризувати структуру правової свідомості.
6. Проаналізувати взаємозв'язок і взаємодію правосвідомості та правової культури.
7. Надати визначення поняття «правовий послух» та характеризувати його.
8. Розкрити та характеризувати роль і місце правосвідомості у соціально-політичному розвитку людини.
9. Визначити поняття «культура» та їх класифікація. Розкрити смисли поняття «культури».
10. Характеризувати структура культури та її функції.
11. Назвати типи, галузі, види, форми культури та надати їх характеристику.
12. Характеризувати основні наукові концепції походження і сутності культури.
13. Проаналізувати взаємозв'язок та взаємодію особистості і культури, культури і цивілізації. Проаналізувати екологічні загрози сучасної цивілізації.
14. Характеризувати історичні витоки формування правової культури у держав Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай.
15. Характеризувати історичні витоки формування правової культури у держав античних країн: Стародавньої Греції і Стародавнього Риму.
16. Назвати та характеризувати основні типи і підтипи сучасних правових систем світу.
17. Проаналізувати історія розвитку української правової системи.
18. Характеризувати правову систему сучасної України. Її здобутки.
19. Проаналізувати недоліки правової системи сучасної України, її причини та шляхи їх подолання.
20. Характеризувати взаємозв'язок і взаємодію культури і права, правової культури та правової поведінки.
21. Визначити поняття «правова культура» і характеризувати структуру правової культури: елементи, рівні та її функції.
22. Визначити сутність правової культури особистості. Характеризувати правову культуру в Україні.
23. Проаналізувати взаємозв'язок та взаємодію правової культури суспільства та особистості.
24. Надати характеристику професійній правовій культурі. Проаналізувати проблеми становлення професійної правової культури в Україні.
25. Визначити поняття правової держави та громадянського суспільства. Проаналізувати їх взаємозв'язок і взаємовплив.
26. Характеризувати теорії правової держави.
27. Характеризувати концепції громадянського суспільства.
28. Розкрити шляхи формування громадянського суспільства. Проаналізувати роль і місце правосвідомості та правової культури як чинників становлення громадянського суспільства.
29. Назвати ознаки та надати загальну характеристику поняттю «правова держава». Проаналізувати зміцнення соціальної, демократичної, правової держави.

30. Проаналізувати взаємозв'язок і взаємовплив особистості і держави, правові основи взаємовідносин держави і та об'єднань громадян. Розкрити модель стійкого людського розвитку.
31. Проаналізувати історію розвитку світового конституційного права.
32. Проаналізувати розвиток конституційного процесу в Україні.
33. Характеризувати конституційне право людини і громадянина.
34. Назвати та характеризувати права, свободи та обов'язки громадян України.
35. Визначити сутність правового виховання. Мета та ознаки правового виховання.
36. Характеризувати структуру правового виховання і функції правового виховання.
37. Проаналізувати система діяльності правового виховання в світі і в Україні.
38. Проаналізувати процес виховання правової людини як шлях до побудови правового суспільства у сучасній Україні.
39. Характеризувати правове виховання як чинник формування національної правової культури. Проаналізувати значення правового виховання.
40. Характеризувати правову культуру особистості як ціннісну складову духовної культури суспільства. Визначити та надати характеристику основних напрямів розвитку правової культури і надати оцінку її досягнень.
41. Характеризувати рівні розвитку правової культури. Назвати та характеризувати критерії визначення рівня правової культури.
42. Визначити та характеризувати причини і чинники низького рівня правової культури в Україні та кризи сучасної правосвідомості.
43. Надати визначення понять: «правовий нігілізм» і «правовий фетишизм». Назвати та характеризувати причини їх виникнення та шляхи подолання цих явищ.
44. Проаналізувати взаємозв'язок правової культури і правової поведінки.
45. Характеризувати поняття «правова поведінка особистості» та його ознаки.
46. Характеризувати соціально-психологічний зміст правової поведінки. Проаналізувати правову поведінку як елемент правосвідомості.
47. Характеризувати властивості, форми і види правової поведінки. Проаналізувати реалізацію примусу як елементу правової поведінки.
48. Характеризувати поняття «правомірна поведінка», її ознаки та види. Проаналізувати причини нестабільності правомірної поведінки.
49. Поняття «правопорушення» та його ознаки. Склад правопорушення. Адміністративне, трудове та процесуальне правопорушення.
50. Характеризувати поняття: «злочин», «проступок», «провина».
51. Характеризувати дисциплінарні, цивільно-правові, конституційні, податкові та матеріальні проступки.
52. Визначити поняття «зловживання правом» та проаналізувати його юридичні наслідки. Характеризувати бюрократизацію та гальмування у виконанні належних державних функцій.
53. Надати визначення поняття «протиправні дії» та характеризувати його.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЗАКОНОДАВСТВО

Конституція України : станом на 1 січ. 2014 р. : відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2014. – 63 с.

Базова література

1. Белкін Д. Конституція України – закон прямої дії / Д. Белкін // Право України. – 1997. – № 1. – С. 71-73.
2. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна / А. О. Білоус. – Київ : Асоціація молодих українських політологів та політиків, 1997. – 200 с.
3. Бобровник С. В. Правова система, правова надбудова та механізм правового регулювання: співвідношення понять / С. В. Бобровник // Правова держава. – 2002. – Вип. 13. – С. 48-55.
4. Гапотій В. Д. Основні правові системи світу: навчальний посібник / В. Д. Гапотій, О. Л. Жильцов, Г. І. Воржевітіна. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 279 с.
5. Данілов С. О. Деякі особливості національного правового регулювання / С. О. Данілов // Держава і право. – 2001. – Вип. 9. – С. 11-18.
6. Керецман В. Ю. Основи правознавства : навч. посіб. / В. Ю. Керецман, О. С. Семерак ; Ужгородський нац. ун-т. Юрид. ф-т. – Ужгород : Мистецька лінія, 2002. – 334 с.
7. Коліушко І. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні : моногр. / І. Коліушко. – Київ : Факт, 2002. – 260 с.
8. Конституція Пилипа Орлика: оригінал та його історія / Підготувала Вовк О. Б. // Архіви України. - 2010. - Випуск 3-4 (269): липень-вересень. - С. 145-166.
9. Котюк В. О. Основи держави і права: навч. посіб. / В. О. Котюк. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Київ : Атіка, 2001. – 432 с.
10. Логвиненко Є. С., Логвиненко І. А. Покарання в праві держав Стародавнього світу / Є.С. Логвиненко, І.А. Логвиненко. - Харків: ФОП Панов А.М., 2019.- 252 с.
11. Луць Л. А. Деякі аспекти реформування інституційної та функційної частин сучасної правової системи України / Л. А. Луць // Держава і право. – 2002. – Вип.18. – С. 40-46.
12. Луць Л. А. Деякі питання ідентифікації правової системи України з романо-германським типом правових систем / Л. А. Луць // Молода українська держава на межі тисячоліть: погляд в історичне майбутнє демократії правової держави України : зб. наук. пр.; Львів. ін.-т внутрішніх справ. – Львів, 2001. – С. 148-154.
13. Луць Л. А. Сучасні правові системи світу. Навчальний посібник / Л.А. Луць – Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. – 268 с.

14. Луць Л. А. Тенденції розвитку сучасної правової системи України та проблеми правової реформи / Л. А. Луць // Держава і право. – 2002. – Вип. 17. – С. 3-5.
15. Луць Л. А. Трансформація нормативної частини сучасної правової системи України – вимога часу / Л. А. Луць // Право України. – 2003. – № 3. – С. 117-121.
16. Мельник М. І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність : навч. посіб. / М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. – Київ : Атіка, 2002. – 346 с.
17. Нестерович В.Ф. Органи судової влади як об'єкти лобіювання в Україні – виклик національній правовій системі / В.Ф. Нестерович // Вісник Верховного Суду України. – 2010. – № 3. – С. 38-42.
18. Оборотов Ю. М. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права) / Ю. М. Оборотов.- О.:Юрид. л-ра, 2002.- 280 с.
19. Оніщенко Н. М. Правова система і держава в Україні / Н. М. Оніщенко. – Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. - 132 с.
20. Основи конституційного права України : підруч. / за ред. В. Копейчикова. – Київ : Юрінком Інтер, 2000. – 288 с.
21. Основи права України: навч. посібник / ред. В. Л. Ортинський. - 2-ге вид., доп. і перероб. - Львів: Оріяна-Нова, 2005. - 368 с.
22. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / (Ред. кол. вид.: В. Я. Тацій (голова) та ін.). – Харків: Право, 2008-2010. – Т. 1: Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України / (За заг. ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина). – 2008. – 726 с.
23. Правознавство : підруч. / ред. В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 752 с.
24. Рабінович П. М. Теорія держави і права / П. М. Рабінович. – Тернопіль : Лілея, 2002. – 189 с.
25. Скуратівський А.В. Формування та розвиток правової культури в українському суспільстві (філософсько-правовий аналіз): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. - С. 64.
26. Стефанюк В. С. Судова система України та судова реформа / В. С. Стефанюк. – Київ : Юрінком Інтер 2001. – 175 с.
27. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України : навч. посіб. / В. С. Ковальський, В. Т. Білоус, С. Е. Демський [та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2002. – 318 с.
28. Фрицький О. Ф. Конституційне право України : підруч. / О. Ф. Фрицький. – Київ : Юрінком Інтер, 2004. – 509 с.
29. Футей Б. А. Становлення правової держави: Україна 1991-2001 рр. / Б. А. Футей. – Київ : Юрінком Інтер, 2001. – 287 с.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Богданова Наталія Григорівна

ОСНОВИ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи з дисципліни
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальностями 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»,
073 «Менеджмент», 141 «Електроенергетика,
електротехніка та електромеханіка»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 23.04.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,06. Обсяг 1,003 Мб. Зам. № 188/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна